

* * * * *

En sommarresa bland Norges fjäll.

Den 20 juni avreste en grupp på 46 personer, sammansatt av folkdansare från olika lag, med Nordiska Bygdeungdomsstämman i Oslo som slutmål. Därförinnan gjordes en rundtur till Bergen och om också redan en hel månad förflutit sedan dess, är det dock svårt att få någon riktig ordning på alla de många intryck, vilka likt "stora berg" ramlar över en.

Om resan H:fors - Stockholm - Oslo, är icke så mycket att berättas, men se'n började "den verkliga resan". Den var alltför underbar att rätt kunna beskrivas, den måste upplevas.....

Man måste utan vidare förstå att en sådan natur, mäktig och storlagen, satt sin prägel på befolkningen och danat den just sådan den är, lugn, rättfram och varmt tillmötesgående, utan schoser och krumbukter, ingenting trångt och småskuret.

Ingen av dem som gjort någon av de olika rundturerna i Norge, torde ångra sin resa. Åtminstone turen Oslo - Bergen - Oslo var en upplevelse som aldrig kan glömmas. Vi ha plockat blommor vid snögränsen, lekt snöbollskrig dagen före midsommarafton, i Finse, Norges högst belägna järnvägsstation, tjusats av tågets slingrande nedfart från Myrdal till Flåm och av båtfärden från Vangens Hotell, till Gudvangen, med båtbyte mitt ute på fjorden. Vi ha åkt buss vid Tokagjelets hisnande höjder och bottenlösa stup och andlösa av spänning och undran klättrat i buss längs zick-zack-vägar med 450 meters stigning upp till Stalheim turisthotell, där vi fingo njuta av en underbar utsikt och en härlig middag.

I Bergen mötte Anna Lisa Dale, som ordnat för oss på bästa sätt. Midsommarafton firade vi ute i Selsvik, Bondelagets sommarhem, där de, samman med danslaget Ervingen, voro våra värdar. Bjödos på middag med speciella norska kalasrätter, bl.a. Römmegröt (Rioumagraut), på svenska Surgräddsgröt, av vilken var och en först tog mycket försiktigt, men alla togo till, både en och två gånger, det smakade gott!

Tack vare förmiddagens regn ville St. Hansbålet icke flamma som sig bör en midsommarafton, men den ena sången efter den andra, värmd oss i alla fall och sen tråddes dansen med liv och lust tills det blev tid att äntra bussarna för återfärd till Bergen. Till våra värdar överräckte vi Finlands flagga på marmorfoot.

Midsommardagen som i Norge är en helt vanlig arbetsdag, tittade vi på sta'n, åto räkor på Fisketorget och beundrade alla mer eller mindre "fula fiskar" som utbjödos hos fiskmånglarna, besågo de gamla Hansahusen och muséet i samband med dem, gjorde en tur med den elektriska linbanan upp till Flöjen, 300 meter upp för fjället och blevo därefter bjudna på kaffe och "lepsa" (plättar) i Bondelagets Kaffistova. Därefter togo vi spårvagnen ut till Gamle Bergen, en rekonstruktion av gamla byggnader och butiker. Senare på kvällen voro vi bjudna hem till familjen Dale, där cirka 40 av oss hade en vilsam och gemytlig kväll i vår glada värdinnas fiffiga regi. Till vår Finlandfödda värdinna överlämnades som minnesgåva en docka i Lappfjärddräkt och en ask Fazers chocoladkonfekt.

Följande morgon gick färden åter med buss mot Oslo. Togo färjan från Kvandal över Hardangerfjorden till Kinsarvik, fortsatte med bussar och övernattade på Fossli fjällhotell. Här företogs längre och kortare fjällbestigningar, efter vars och ens vigör och spenst. Endel vadade över fjällforsar och åkte skida (på skosulorna) uppe på den "eviga snön", medan andra nöjde sig med strövtåg i de nedre regionerna. Så gick färden vidare, med omväxlande buss och tåg. Sista etappen, Geilo - Oslo åkte vi tåg och torsdagen den 26 juni stego vi åter av tåget i Oslo, ganska trötta men mycket nöjda med vår rundtur.

Följande dag, fredagen den 27 juni försiggick den högtidliga öppningen av den 16. Nordiska Bygdeungdomsstämman i Oslo ståtliga rådhus. Vad vi saknade vid öppningshögtidligheten, var de nordiska fanorna. Det hör liksom till saken att de skola bilda den dekorativa bakgrunden vid denna festlighet. Men här fanns inga fanor av något slag. Festen inleddes med musik av stadsorkestern, varefter "ordföraren" i Oslo, Brynjulf Bull, höll ett vackert tal, vari han bl.a. sade att det är första gången publiken i rådhuset är iklädd dräkter som så väl harmoniera med omgivningen. Diktaren Jan Magnus Bruheim framsade en av honom skriven prolog och Gudrun Grave Norlund sjöng norska folkvisor (ovanligt nog, utan ackompanjering). Därpå följde hälsningsord av ordf. i Noregs Ungdomslag, vältalande Vegard Sletten, varefter de deltagande länderna framförde sina hälsningar.

Regnet satte stopp för de i programmet annonserade uppvisningarna i olika parker och kl. 19 var det "festkveld" i tre olika salar, där det dansades "nordiskt" och de olika värdlagen uppvisade de karaktäristiska gangar- och springar-danserna av vilka nästan varje ort i Norge har sin egen.

Lördag morgon gjordes en utfärd med underjordiska banan till Frognersetra och Holmenkollen och kl. 13 samlades alla på Solplassen, vid Rådhuset, för festtåg genom staden. Kl. 19 var stor uppvisning på Jordal Amfi och den var en sannskyldig fröjd för ögat, med den färggranna inmarschen med uppställning till de tre gemensamma danserna: Firetur fr. Romerike, Kaakkuri och Smegräbba. Efter ett vackert hälsningstal av Vegard Sletten och sång av Oslo Fylkeskör, talade statsrådet Lars Moen och det var glädjande att höra med vilken värme han talade om alla folkdansare som intagit Norges huvudstad och satt sin livs- och färgglada prägel på densamma. Sedan dansade de nordiska länderna i tur och ordning och det var roligt att se, redan deras olika sätt att komma in på planen, danskarna i en lång rad, hand i hand, med små trippande springsteg, Finland och Norge tågade in medan Sverige dansade fram. Som avslutning dansades gemensamt Fingerpolka och Familie-sekstur. Samtidigt försiggick en annan uppvisning i Det Norske Teatret. Lekkvällar (Kveldsgaman) hölls igen på tre olika ställen.

Söndagen började med gudstjänst i Oslo Domkyrka, kl. 13 folkdansuppvisning i folkemuséet ute i Bygdøy med dans på tre olika ställen samtidigt. Kvällens lekstugor som förut på tre ställen.

Måndags morgon företogs utfärd med bussar till Sundvollen, Ringen. I Sundvollen delade sällskapet upp sig så att en del fortsatte med buss till Hønefoss, medan andra togo linbanan upp till Krokkleiva. Efter gemensam middag i Sundvollen gick färden tillbaka till Oslo, där vi kl. 20 samlades till avslutningssamkväm i Samfundssalen. Här hunno en del av oss endast vara med om den officiella delen av programmet. Som tackgåva från Finl.Sv. Folkdansring överräckte Ynna Heikel en miniatyrflagga av Ringens nya fana, på marmorfot med silverplåt. Sen var tiden tyvärr inne för vår grupp att skynda till tåget, med Thyregaards ord ringande i våra öron: "Vi ses igjen på 17:de Nordiska Bygdeungdomsstämman i Köpenhamn 1954"!

E. Kj:n.

^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^

En mellannyländsk drömresa.

Lördagen den 21 juni embarkerade en livlig skara ungdomar m/s Oihonna i Åbo hamn. Det var Mellersta Nylands folkdansdistrikts resgrupp på väg till 16. Nordiska Bygdeungdomsstämman i Oslo. Av ungdomarnas livliga stoj och glädjestämning kunde man genast sluta sig till att detta för alla var det efterlängtade ögonblick, vilket de sett fram emot under en lång vinter, att detta var resan, av vilken de väntat sig många rika upplevelser. Skulle alla förväntningar villfaras, skulle förhoppningarna uppfyllas?

Förtöjningarna kastades loss och så var vi äntligen på väg. För de allra flesta var detta den första färden i västerled. Mellan 2-3 på natten passerade vi Mariehamn, där båten för några minuter lade till för att avlämna en del passagerare och för att ta nya ombord. Tidigt på morgonen nådde vi Stockholms skärgård. Till en början endast kala klippor och skär, så småningom trädbevuxna holmar med små sommarvillor. Fjärdarna blev allt mindre och sunden allt smalare. Vi närmade oss alltmer Stockholms inlopp. Och så med ens låg Mälardrottningen för våra blickar. Där var Waldemarsudde, där rakt föröver låg Gamla stan med slottet som central del. Till vänster utbredde sig Söder och till höger Östermalm.

Sedan vi utan större omak klarat de nödiga formaliteterna med de svenska myndigheterna välkomnades vi av dansledaren för Botkyrka Hembygds-gille i Tullinge den sympatiska Bengt Andersson, som på ett, om jag så får säga, faderligt sätt tog hand om oss. Efter en lätt frukost var vi klara för en rundtur med buss i Stockholm. Under denna färd blev Bengt,

som på ett skickligt sätt presenterade staden för oss, allas vår gunstling. På eftermiddagen hade representationslaget en uppskattad uppvisning på Skansen. Senare på kvällen körde vi i buss ut till Tullinge, där danslaget igen hade ett lyckat uppträdande på en friluftsfest, som därvarande hembygdsförening arrangerat. Här nåddes god kontakt med publiken och sedan med våra värdar vid en liten thésits. Men redan i ett tidigt skede måste vi tyvärr avbryta festens fröjder för att i tid anlända till Centralen och nattåget till Oslo.

Då jag följande morgon vaknade var vi redan långt inne i Norge. För första gången fick vi nu stifta bekantskap med det norska landskapet. Banan löpte längs Norges längsta inlandsfjord, Glomma. På älvens motsatta strand höjde sig långsluttande skogbevuxna höjder till ca 300-400 m ovan havet. På oss som var vana med en betydligt flackare terräng, verkade redan detta, för norrmännen rena låglandet, rätt imponerande. Vid 8-tiden ångade vi in på bangården i Oslo. Här stannade vi endast en dryg halvtimme, varför vi icke nu blev i tillfälle att ta en närmare titt på staden.

Enligt det uppskisserade programmet skulle vi under de närmaste fem dagarna resa genom det norska inlandet, ut till Vestlandet och Sognefjorden och den 27 juni på f.m. inträffa i Oslo för att taga del i den stora folkdansfesten.

För att fullfölja detta vårt uppsåt startade vi nästan omedelbart med det norrgående tåget. Stämningen, som under resan hela tiden varit så hög man bara kunnat begära, endast steg. Under de två första timmarna av resan var landskapet i stort sett detsamma som det vi sett vid infarten till Oslo. Härefter började det emellertid märkbart ändra karaktär. Höjderna blev allt brantare, dalarna allt djupare och odlingarna allt mindre. Efter ca tre timmars färd passerade vi Hamar, den norska skridskosportens centrum, som ligger vid den stora insjön Mjösa.

Tåget susade alltmer norrut och vi steg långsamt allt högre och högre ovan havet. Men så med ens tystnade plötsligt Harry Blomqvists toner från dragspelet, sorlet och skrattet dog bort och enstaka "ser du", "ser du" ljud genom vagnen. Framför oss öppnade sig en bildligt vacker dal, i bakgrunden höjde sig majestätiskt en ås, högre och mäktigare än de vi tidigare sett, långa mörka skuggor gav skogen en sagans dunkla trollmakt. Mitt i dalen låg en liten stad med grannröda hustak, som vackert lyste i solskenet. Det var Lillehammer och Gudbrandsdalen.

På stationen hälsades vi välkomna av våra värdar folkdansarvännen Odd Tofte och sekreterare Odd Grythe, två väldigt sympatiska unga norrmän. Efter det vi fört bagaget till Longva pensionat, där vi skulle bo, bjöd Odd oss på en rundtur med buss i Lillehammer med närmaste omgivning. Sevärd framför allt annat var den stora bron över Mjösa, sjön som låg inunder staden. Bron är nästan 1000 m lång, Norges längsta. På andra sidan Mjösa fick vi en första kännedom om landsvägarna till fjälls. I sick-sack gick det oavbrutet uppför, uppför. Husen och själva staden blev allt mindre och mindre. Högst uppe på toppen gjorde vi halt och Odd presenterade staden med närmaste omnejd.

Midssommarkvällen, där kallad St. Hans-kvelden, firade vi på Maihaugen, en naturpark med omfattande hembygdssamlingar i stil med Fölisön i Helsingfors. Det var "De Sandvigske Samlingers Venner", som stod som arrangör. Det var en strålande familjefest på friluftsteatern i Odd Grythes regi. Det var flammande tjärbål på tjärnen, det var musik och sång, det var sprudlande svängdom på dansbanan på Setergrenda.

Festplatsen fylldes av täta skaror män och kvinnor i granna folkdräkter, vi kände oss alla snart förflyttade flere hundra år tillbaka i tiden. Det var, enligt norrmännens egen utsago, en St. Hans-kveld på Maihaugen, vackrare än någonsin förr, med mellan 4000-5000 deltagare.

Av det omväxlande programmet må främst nämnas lilla Eva Solbakken, en liten tös på 8 år, som med en begåvning och en färdighet icke stod mången beprövad artist efter, som med uppläsandet av några dikter

helt tog publiken med storm. Oslo barnekör, som var på Lillehammerbesök, sjöng bl.a. både Oslo och Lillehammersången. Särskilt inhöstade kören applåder för "Det lysnede i skogen", varvid 11-åriga Karin Helgesen förtjänstfullt uppträdde som solist. Vidare var det dräktparad med dräkter ända från 1500-talet, Malung S.G.U.-folkdanslag från Dalarna uppträdde liksom även vårt eget danslag, som enligt lokalbladet "med kraft och stil" trädde tiljan. Musikföreningen spelade norska toner och Bjarne Mathiesen ledde den välklingande allsången. Efter det ytterligare några nummer framförts avslutade Musikföreningen och Körföreningen programmet med Holger Drachmanns poesifyllda "Midsommarsang" varefter den tusenhövdade menigheten småningom drog sig upp mot Setergrända.

Midsommardagen företog vi en utflykt till Björnstjerne Björnsons hem på Aulestad där föreståndarinnan och tvenne guider på ett inspirerat sätt gjorde vårt besök till en stämmingsfull upplevelse. På kvällen gjorde vi en vandring i de gamla hytterna på Maihaugen och såg bl.a. en odalbondes stuga från 1500-talet, ett prästbol från början av 1700-talet, en gammal liten träkyrka, som påstods leda sitt ursprung från början av 1100-talet m.m. Besöket avslutades med ett stämmingsfullt samkväm i en festsmyckad säterhytte, varefter Odd Tofte bjöd oss ut till Hammerseng Pensionatskole på ett livat nachspiel.

De två följande dagarna reste vi med buss genom det norska inlandet ut till Vestlandet. Längs slingrande vägar, ofta sådana som kan befaras blott sommartid, gick färden till en början längs Gausdalen, tog småningom av upp mot Vestfjell med Varskei platån, som ligger över 1000 m ovan havet. Härifrån hade vi en storslagen utsikt över fjälllandet. Där borta låg Galdhöpiggen vitskimrande med sin eviga snö, där var Jotunheimen och Rondone massiven.

Efter Varskei platån och sedan vi passerat Synnfjell sänkte sig höglandet småningom, men efter det vi passerat Fagermaes där vi frukost-rastade på väg mot Laerdal, började Filefjells toppar igen resa sig allt högre och högre. Vi torde tidtals ha kört på över 1500 meters höjd. Vilt och majestätiskt höjde sig bergstopparna mot skyn, vägen slingrade sig på utsprång och tidvis helt insprängd i fjällväggen. Där djupt nere forsade fjällbäcken skummande vit och försvann stundtals helt och hållet för att igen plötsligt störta fram ur berget med fördubblad styrka och vid ett fall förvandlas till en skummande, dånande häkkittel.

Avsnittet mellan Fagermaes och Laerdal bjöd överhuvudtaget på så mycket sevärt, så storslagen natur, att vår begeistring icke kan skildras. Och ändå var vi följande dag lika överraskade av allt det sevärdade vi bjöds på under båtfärden på Sognefjorden från Laerdal till Kaupaugen och Narøyfjorden till Gudvangen, under klättringen uppför "Stalheimskleivet" mellan Gudvangen och Voss. Under 4-timmars pausen i Kaupaugen klättrade ungdomarna i bergen, medan andra med stort intresse besåg "De Heibergske Samlinger", Sogns hembygdsmuseum, där speciellt den stora välordnade samlingen arbetsredskap från gångna tider i Vestlandet, väckte intresse. Inför Narøyfjordens skönhet, Kjellfossen ("Brudslöjan", kallad) i Gudvangen och Stalheimskleivet med Silvefoss mäktiga vattenkaskader glömde resenärerna allt annat av stum beundran. Tågresan genom milsvida snöfält längs fjällbanan mellan Voss och Oslo avslutade lika värdigt vår rundresa som turister i Norges fjäll.

Resans egentliga mål, folkdansstämman i Oslo den 27-31 juni kunde inte konkurrera med vår resa, men många kontakter knöts under de fyra minnesrika dagarna. Representationslaget var flitigt i farten med en egen uppvisning på Bygdøy förutom den stora gemensamma på Jordal Amfi. Vår fredagsuppvisning i Frognerparken fredagskvällen regnade bort.

Hemfärden från Oslo den 1 juli gick över Stockholm, där vi stannade ett dygn. Ankomstkvällen var det besök in corpore på Grönalund, där vi stiftade bekanskap med allt det ett dylikt nöjesfält förmår bjuda på.

Följande f.m. hade våra värdar från Tullinge ordnat en rundtur med båt under Stockholms broar, varefter resgruppen i mindre grupper tog Mälardrottningen i närmare beskådande.

Med Vellamo styrde vi igen kosan hemåt, alltjämt under samma höga stämning som varit rådande under hela resan. Stockholm hade knappast försvunnit vid horisonten innan dansen igen gick med liv och lust på akterdäck. Men väl framme i Åbo blev alla alltmer tysta och slutna. Resan var slut, resan som överträffat alla de djärvaste förväntningar vi ställt på densamma.

N. F.

^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^